

Стоян Буров
ОТНОСНО ИМИТАЦИЯТА НА
УСТНА РЕЧ В ИНТЕРНЕТ
КОМУНИКАЦИЯТА

Stoyan Burov
A PERSPECTIVE ON IMITATING
SPOKEN LANGUAGE IN INTERNET
COMMUNICATION

Abstract: The paper focuses on the deliberate use of distinctive colloquial elements in the written form of spoken language. The aim is to evoke humour or to express derisive, depreciating or even offensive attitude towards speakers. Phonetic and morphological features of spoken language, contrasting with standard language norms, are imitated most easily and frequently. There are cross-references to the spoken language of well-known individuals whose public speech stands out with memorable peculiarities and deviations – long commented and often quoted. The features of the spoken language of various groups of people are also imitated. These groups include speakers of a particular dialect or urban speech, ethnic communities, social groups and strata, such as peasants, workers, youths, nouveaux riches, officials, blondes, etc. Such imitations express attitude towards speakers, not towards spoken language itself. The conclusion is that imitating spoken language through writing is a distinctive feature of the written form of spoken colloquial language. There is a set of already conventional specific written symbols used to achieve maximum similarity to the authentic spoken language.

Keywords: spoken language, written form of spoken language, imitation of spoken language, Internet communication.

Той страстно я прегърна, отметна косата ѝ
и нежно прошепна в ухото ѝ:
– Ко ши ям?
Анекдот

Под имитация на устна реч ще разбираме преднамерената употреба на отличителни разговорни елементи в писмената форма на устната разговорна реч, за да се имитират често повтарящи се характерни особености на устната реч на отделни хора или на групи от хора. Целта е да се предизвика хумор, както е в горния анекдот, или да се изрази пренебрежително отношение към субектите на речта и сарказъм. Най-често и най-лесно се имитират контрастни на книжовните норми фонетични и морфологични особености на устната реч.

В интернет комуникацията (дискусионни форуми, коментарни рубрики, блогове, социални мрежи – фейсбук и под.) по повод и дори без повод се правят имитационни препратки към речта на известни личности – депутати, министри, министър-председател, спортисти, лица, които често се изявяват по радиото и телевизията, когато публичната реч на такива личности се отличава с контрастни на книжовните норми особености. Тези говорни особености и отклонения от книжовните норми добиват широка известност, защото са дълго обсъждани и многократно цитирани, така че тяхната употреба веднага препраща реципиента към съответната личност. Изразява се отрицателно отношение към известни и общо взето, авторитетни личности – осмиване на публичната личност, дискредитация на публичната личност, по-рядко – снизхождение или симпатия.

Имитират се и речеви особености на определени групи от хора – носители на съответен диалект или градски говор, етнически общности, социални групи и прослойки – селяни, работници, младежи, новобогаташи („мутри“), чиновници, блондинки и др. Отново се изразява отношение не към самата реч, а към носителите на такава реч, като отношението варира по скалата на

отрицателността – от почти неутрално до подигравателно, пренебрежително, дори обидно.

В интернет комуникацията обикновено се правят имитационни препратки и цитации, т.е. не се имитира цялостно изказване или изказване на реални автори, а само се вмъкват отделни речеве елементи, които препращат към съответната публична личност или съответната група хора.

(1) Препратка към речевите особености на Б. Борисов – министър-председател: *Да, ама той как дава на пенсионерите по пейсе лева... (форум на в. Дневник), Те сами си произвеждат тестове. А ние шием маски и Баце мноо се гордее с това (форум на в. Сега); цитация на изказване с подчертаване на нормативните отклонения чрез преднамерена употреба на главна буква: „Колеги, в обедната почивка, вместо да обЕдвате днес, ще ви покажа какво правимЕ, докато вие най-геройски лекувате и пращате обратно тук хората да работят“, обърна се към спътниците си премиерът (факти.бг).*

(2) Препратка към речта на Симеон – министър-председател: *Кандидатът е добър, вервайте ми! (<https://www.dw.com/bg>).*

(3) Цитация на изказване на Жени Калканджиева, известна българска манекенка: *От време на време фърлям едно яйце, нормално е (из фейсбук, 7 май 2020).*

(4) Препратка към западнобългарска диалектна реч, в която определителният член е [от], [о], а не [ът], [ъ]: *Именно. Природен, бате, е произходо. Не чекай ваксина (форум на в. Сега), Ама виж какви ги говори вашиот министер (форум на в. Сега).*

(5) Имитация на ромски български език (словоред на клитиките, редукция, деформация на думи): *Ши звинявати ама вашту момииши на 30 гудини започва да змисля съ дали да си има дите. Нашту на 30 вечи баба (форум на в. Сега).*

(6) Имитация на диалектни особености – родопски диалекти, „шопски“ диалекти, македонски диалекти, врачански говор и др.

За имитация на **родопски диалекти** се употребява една от най-характерните им особености – определителен член [н], срв.: – *Аго Шакир, ти по койо време туреш зимните гуми? – Значи, Ванко, спре ли Шекирка да оди без гаще и ги турвам!* (от фейсбук страница за родопски хумор). За имитация на **западнобългарски диалекти** също се употребяват контрастни на книжовните норми особености – екане, лично местоимение за първо лице я вм. аз и др., срв.: *Шопо: А я прогнозирам, че никога нема да поумнееш... И че тебе всеки ден да палиш свец на Батето* (факти.бг).

(7) Имитация на фонетични особености на руска устна реч – изговор на неударено [о] приблизително като [а], преднамерена употреба на така нар. „е оборотное – э“, специфичен звук в руския език и специфична буква в руската графика, с което в примера се препраща към широко разпространените медийни внушения за руска връзка на един от българските президенти: *Честито, това е големият шлем на ГоцЭ. Толстой Ви рече, че половин България е купена. Сега напират на власт ибрикчиите на Масква* (форум на в. Дневник), *Васил Филип: Газовите ПАТОЦИ са блъф и корупционни проекти* (заглавие във Фрогнуоз).

(8) Имитация на псевдософийски градски говор: *Иво Сироманов ме кефи. Също и Капка Тодорова. Да, обаче истинският софийнец не ги обича, защото вижда себе си в статиите им и се вбесява, че Алеко се е преродил и им показва простотията. „Я вчера се върнахме от вилата в Драгалевци.“ Уау, станали сме софийнци, не чувате ли?* (из форум в 24 часа след фейлетона на Иво Сироманов „Истинският софийнец“). В случая имитацията съдържа: отменното ударение (*върнахме* вм. *върнахме*) – твърде разпространена особеност на софийския градски говор; употреба на личното местоимение я вм. аз със значение на „ние“, което е по-скоро просторечие, а не градска реч; употреба на междуметието *уау*, което в последните години придоби широко разпространение в устната градска реч под влияние на английски език, а също една фонетична особеност, която за първи път беше по-подробно описана в моята работа *За две норми на българската устна кни-*

жовна реч (вж. Буков 2013: 54–55). Става въпрос за западнобългарското произношение на гласната [e] в позиция под ударение като широко [e], т.е. произношение на гласната, което е по-близо до произношението на [a], отколкото на [e]. Това много точно е забелязано от анонимния участник във форума, който е маркирал тази особеност с главната буква А. Употребата на главна буква *вм.* малка вътре в състава на писмената форма се е превърнала във вече конвенционализиран модел за отбелязване на ударената гласна. Действително широкият изговор на удареното [e] все повече се превръща в масова медийна практика (телевизия и радио). От индивидуална особеност в речта на някои журналисти, произхождащи от райони на Западна България, това произношение започва да се толерира, след това на него да се подражава и от други говорители, та в крайна сметка се налага едва ли не като някаква произносителна норма. Вероятно е на някои слушатели от Западна България то да не прави впечатление, защото е характерно за техния произносителен стил. Те просто не го „чуват“, не го идентифицират като особеност.

Между другото, след написването на статията попаднах на мимоходом изказана бележка по този въпрос от Ал. Теодоров-Балан. Според него една от отликите на книжовния правоговор от „народния“ правоговор се състои в следното: „Средно мек изговор на съгласки в срички от думи, напр. пред *е, и* – *ме, ми, реса, риза, безделица, личице*. Тоя изговор се срещуполага на твърд или втвърден изговор, при който *е, и* се учленяват някак подобно на руските *э, ы*; той се чуе напр. в думи като *лэсно, лэтэ, пэт, вымэ* от някои западни краеве“ (Теодоров-Балан 1954/2008: 693). Още в *Българска граматика* от 1930 г. той констатира, че някои източни (?) говори учленяват [e] по-широко от обикновеното и го доближават повече до изговора на [a] (Теодоров-Балан 1930: 126). Възможно е Балан да е прав, но днес в софийския градски говор широкото произношение на [e] е влияние от западнобългарските, а не от неизвестни източни говори.

(9) Имитация на просторечие: *А са пиши политически джурнал* (*вм. А се пише политически журналист*) (*в. Дневник*);

*Откак съществува човечеството, селянинът е онази категория от него, която оцелява и трябва да оцелява, и тя захранва всички останали категории с човешки матриЯл (офнюз); Те не разчитат на хасвалт и бетон (форум на в. Дневник). Има основания да се смята, че изговорът на някои думи с протетично „х“ добива популярност и започва иронично да се употребява сравнително масово под влияние на песента на Тодор Колев „Как ще ги стигнем американците“, в която той преднамерено изкривява произношението на формата *американците* с цел имитация на ромски български език.*

Между **източнобългарските говорни особености**, които най-често се имитират в интернет форумите, са небрежният изговор – съкращения на думи и форми, елипса на съгласни, редукция, консонантизация на [е] и [и] в [й], „меко“ произношение, изговорът на клитиките *ме, те, се* като *мъ, тъ, съ*, и др. Именно вариантите *мъ, тъ* и *съ* се възприемат като ярки източнобългаризми – недопустими отклонения от престижната софийска реч. Те са така здраво вкоренени в речта на българите от Източна и Централна България, че само при изключителен контрол се превключва на *ме, те* и *се*. Същевременно, понеже са изключително честотни, изговорът им във варианта *мъ, тъ* и *съ* не остава незабелязан и придава на речта провинциална окраска. Срв. следните примери: *Ко речи? Кой туй? Како прайи на Търнуу на ти? Га ма няма!; Тря се научим да лъжем като хората* (форум на Вести); *Ох, бе, мола ви са! Престанети с тез простотии!* (в. Труд); – *Здрасти, ко прайи? – Ми ко да прая... – Ми ко да прайи...* (Хасково.нет).

Между **западнобългарските говорни особености**, които се подлагат на имитация, са „екането“, „мекането“, произношението на звук [л] като веларизирано [л], употреба на частица за бъдеще време *че*, употреба на предлог *у* вм. *в*, „твърдо“ произношение, отметнато ударение и др.: *На море у омразна Туркия че одим* (форум на в. Сега); *Не се възпалявай още от сега, коуега* (форум на в. Сега); *Десет месеца се правИхте на улави, сега изкупителни жертви ще търсите... И верно ли не знаеи, че всички болници големи в София искат тестове?* (форум на в. Сега);

Начи ще ви кажа какво видех с очите си таа заран (<http://www.forumat-bg.com>); *Чичото вика: „Ми нема ваксини! Ний ако можехме да си ги произведеме, щехме да си ги произведеме, ма не можем“* (<https://draskatel.com>).

До появата на интернет и на така нар. „трети език“ – писмената форма на устната разговорна реч, имитациите на устна реч се реализират най-често също в устната реч – в среда на непринудено речево общуване под формата на анекдоти и цитации.

С появата на писмената форма на устната разговорна реч имитациите на устна реч стават факт чрез писменото им възпроизвеждане със средствата на стандартното българско писмо. Отличителна особеност на имитационните прояви е отклонението от стандартните норми и правила на писмената реч. За целта се въвеждат в употреба специални писмени знаци, напр. ударението, нарочно направена правописна грешка или друга фонетична особеност се отбелязва с главна буква, напр. *Десет месеца се правИхте на улави* (форум на в. Сега), *Нали сме блъгЪре юнаци* (форум на в. Дневник), *„сменяме ги“*, *защото не стават, г-н аФтор* (офнюз), *Когато една жИна реши да не е сама – тя си има лостове, за да го постигне* (факти.бг); засилва се употребата на апостроф като знак за съкратен елемент от съответна дума, напр. *Ваш’те мутри – вън, наш’те мутри – вътре* (168 часа), *К’ъв е този въпрос ся?* (офнюз), *Нали така вика’а шопете* (в. Дневник), *Ша та ошамаря, кат’стой та гледай* (<https://forum.xenos>); веларизираното [л] (така нар. кратко „у“) се означава с буквата у; въвеждат се в употреба някои цифри (4, 6) вм. определени букви (ч, ш) (най-напред в български текстове на латиница поради това, че няма специален графичен знак за тях в латинското писмо, но след това и в кирилски текстове); засилва се употребата на латиницата, като и при тази употреба не се спазва официалният стандарт, а се конвенционализират между потребителите някои „свободни“ графични знаци на латинското писмо за означение на „особени“ кирилски букви, напр. *q* за означение на буквата *я*; започват да се употребяват несъществуващи в съвременната графика букви; така нар. емотикони за-

почват да изпълняват определени функции, които в устната реч се постигат с помощта на интонацията, на мимики и жестове, и др. Някои от тези означения придобиват конвенционалност и се пренасят в стандартната писмена реч.

Отделни писмени имитации на устна реч се опитват буквално да копират устната реч, т.е. правят нещо като частична транскрипция на съответното изказване, напр.:

– Ха! Ам август ко ша прайш, сега ако тий топло, не ми са мисли август ко ша тий, август та питам, како ша прайш, как ша я караш, не мий ясно! Замълчах си. Защото, ако трябва да съм честна, август наистина не знам ко ша прая (<https://goguide.bg/koi-kakvo-zashto/5743-Gara-za-drama>);

Нема нищо куриозно или комично. Фсичко си е по правилник. Когато има равенство ф гласовете, говорителят, който поради аполитичния си пост не гласува, флиза ф ролята на тай-брейкър и гласува. Ф случая Беркоф гласува „протиф“ с аргумента, че няма право да създава с гласа си мнозинство „за“ нещо, за което МР-тата не са могли самички да стигнат до мнозинство във ф, внимание, финалната фаза на некто легислативно действие. Ако примерно актът, внесен од Купър, беше ф същото положение на равенство на гласовете за и протиф, Беркоф щеше да гласува „за“, защото спорет него актът съдържа потенциал за продължаващо дебатирание одстрана на МР-тата, тоест е ф по-ранна фаза на развитието си и не трябва да бъде очистен (<https://www.segabg.com/hot/kuriozni-glasuvaniya-london%20/>).

Интересно е, че понякога се дава отпор на такъв вид текстове, напр. един от участниците във форума на в. Сега реагира на „транскрипцията“ на горното изказване по следния начин: *Що не си пишеш нормално? Ясно е, че граматиката не ти е силната страна, но ще го преживеем. Опитът да прикриваш грешките си с умишлено писане неправилно, води до невъзможност да бъдеш четен. Пробвах и на третото изречение се отказах. А ми се стори интересно написаното (пак там).*

В писмената интернет комуникация маниерен характер има употребата на несъществуващи в съвременната графика букви, напр. в следващия текст авторът последователно употребява *vm*. буквата *й* несъществуващия в съвременната ни азбука знак *j*, а вместо буквата *я* използва буквосьчетанието *ja*: *Другарите от хотелиерството и ресторантите забелјазаха, че којто писне за пари, ги получава, и са решили и те да искат. А те в мнозинството са наистина другари от славната БКП, те осребриха от прехода и вкараха парите в хотелчета. Те, и тук-там нјакоја мутра за цвјат* (<https://glasove.com>). Вероятно се прави препратка към сръбската или македонската графика, която съдържа знака *ј*от, или това е отглас от останалите в миналото опити за правописна реформа, някои от които включват въвеждането в употреба на знак *j* и изхвърлянето от азбуката на буквите *й* и *я* поради заимстването им от руската графика, т.е. заради въображаемо в голяма степен нарушение на самобитността на българското писмо. В писмената интернет комуникация е възможна и частична или пълна употреба на българския правопис такъв, какъвто е бил той до реформата от 1945 г., срв. *И третъ азбуки – арменската, грузинската и славянската глаголица – сж разработени на основата на гръцката азбука* (Христо Тамарин, фейсбук), *Припомняме, че френскитъ държавни власти бѣха разръшили отварянето на всички избирателни секции въ Франция. Дѣйствиата на Лопезъ сж противозаконни. Самиятъ той отказа да прѣдостави общинско помѣщение за провеждане на българскитъ избори и по този начинъ принуди съгражданитъ ни да организиратъ СИК въ частно помѣщение* (Български осведомител).

При частична употреба обикновено се използват някои от изхвърлените букви – особено буквата *ѣ*, около която е създаден романтичен ореол на една от „най-българските“ букви. Твърде често такива употреби не са и съвсем коректни поради незнание на правилата за употреба, вж. по този въпрос бележките на Т. Червенков в <http://www.e-nasledstvo.com/index.php/2014-11-21-14-37-22/190-2020-09-29-11-57-51>.

Твърде забележима иновационна употреба е деформацията на думи и форми: съкращаване на местоименни форми – *како*,

кво, ко в.м. какво; ед-ко си в.м. еди-какво си; къв в.м. какъв; никво в.м. никакво; туй или тва в.м. това; тоз, тоя или тоа в.м. този; га в.м. кога; ся в.м. сега, напр. *Ко прайм ся?* (из фейсбук); *нашта, вашта* в.м. *нашата, вашата*; употреба на диалектни, съкратени и деформирани форми на частицата за образуване на бъдеще време *ще – ша, шъ, ше, ши*, дори само *ш*, както и пълно или частично съкращаване на частицата *да* в отрицателната форма за бъдеще време, напр. *Нема се осигурявам* (в. Дневник) в.м. *Няма да се осигурявам, Нема а се косите таа вечер* (офнюз); деформация на глаголни форми – *тря или требе* в.м. *трябва*; *моа* или *моя* в.м. *мога*; *прая* или *праа* в.м. *правя*; *пай се* в.м. *пази се*; *глей* в.м. *гледай*; деформация на спомагателния глагол в сег.вр. 3 л. ед. ч. – *й* в.м. *е*, напр. *Кой туй?* в.м. *Какво е това?*; деформация на често употребявани частици, съюзи и наречия – *ми* в.м. *ами*, *ма* в.м. *ама*, *се* в.м. *все*; *ного* в.м. *много*, напр. *Сека година ного доволни* (из фейсбук); *начи* в.м. *значи*; *ай*, *айде* в.м. *хайде* и др. Налице е корелация между най-често съкращаваните думи и форми и фреквентността на тези думи и форми в българския език. Според *Честотния речник на българската разговорна реч* на Цв. Николова (1987) голяма част от посочените деформирани и съкратени думи и форми влизат в първата стотица по фреквентност: *този, тоя* – заема 8 позиция; *ще* – 11; *какъв, какво* – 19; *ням* (+ *няма*) – 28; *мога* – 30; *много* – 35; *ами* – 44; *правя* – 53; *трябва* – 54; *значи* – 79; *гледам* – 85; *къде* – 100; *хайде* – 101.

Цв. Карастойчева дели механичното съкращаване на думи и форми на аферезис – съкращаване на начална сричка, синкопа – съкращаване на средни срички или звукове, и апокопа – съкращаване на крайни срички. Тя разглежда този въпрос в контекста на начините за словопроизводство в младежкия сленг (Карастойчева 1988: 94–96). В нашия случай не говорим за образуване на нови думи, а за употреба на съкратени варианти на думи и форми. Иначе налице са и трите начина за механично съкращаване, посочени от Цв. Карастойчева, срв. аферезис (съкращаване на начална сричка или звук) – *га* в.м. *кога*, *ми* в.м. *ами*, *ма* в.м. *ама*, *се* в.м. *все*; *ного* в.м. *много*, *начи* в.м. *значи*; *айде* в.м. *хайде*; синкопа (съкращаване на средни срички или звукове, по-често само на звукове) – *тва*

вм. *това*, како вм. *какво*, *нашта*, *вашта* вм. *нашата*, *вашата*, *ай* вм. *хайде*, *пря* вм. *правя*, *моа* вм. *мога*; апокопа (съкращаване на крайни срички) – *тоз* вм. *този*, *тря* вм. *трябва*.

Деформацията на думи и форми основно се дължи на тяхното механично съкращаване. Механично съкратените думи и форми в устната реч М. Виденов определя като алегроформи, т.е. той отправя съкращенията към темпа на речта: „Съкращението е следствие от небрежен изговор, а той е компенсация на бързото говорене, т.е. на засиленото темпо“ (Виденов 2006: 204). Според мене друга основна причина за наличието на толкова съкращения в устната реч е стремежът към улеснено произношение – особено когато става въпрос за съкращения чрез елизии и консонантизации. Както се отбелязва от М. Виденов, механичните съкращения представляват своего рода количествена редукция, т.е. стесняване, съксяване на думите като следствие от изпадане на отделни съгласни, гласни или цели сегменти било в началото, било в края и в средисловието. Деформациите на думи и форми в устната реч не бива да се приемат непременно като „неправилно“ произношение, защото те са масова произносителна практика, в която са налице определени закономерности, а именно (1) на деформация се подлагат не най-дългите, а най-фреквентните думи; (2) при съкращаване обикновено се запазва ударената сричка или гласна; (3) налице е вариантност на една и съща алегроформа, напр. вм. *какво* – *како*, *кво*, *ко*; (4) някои от алегроформите стават част от книжовната кодификация, напр. числителните имена; (5) алегроформите са неотменим елемент на жаргона, но по принцип не са задължителен атрибут на индивидуалната устна реч; (6) в миналото, когато все още не съществува писмена фиксираност на думите, а тук аз бих добавил и диалектите, които са преди всичко устна проява, съкращенията са мощен фактор за фонетични промени; (7) писменото съществуване на езика е спирачка пред повсеместната деформация на думите (Виденов 2006: 204–206).

С появата и все по-ширещото се разпространение на писмената интернет комуникация определено се очертава тенденция към все по-голяма проникваемост на писмената реч за елементи, характерни за устната реч. Тази тенденция може да се разглежда

и като проява на продължаваща демократизация и колоквиализация на стандартния език. Доминираща роля в това отношение се пада на медиите и интернет комуникацията. Езикът в социалните медии – фейсбук и под., блогове, дискуссионни форуми, коментарни рубрики, а също езикът на имейлите, есемесите и др. генерират появата на така нар. „трети език“, или по-точно – поява на трета форма на езика наред с конвенционалната писмена и устна форма. Това е така нар. писмена форма на устната разговорна реч. До появата на интернет (книжовно-)разговорната реч се смяташе за основна проява на устната комуникация, днес понятието „устна комуникация“ разширява значението си и обхваща и интернет комуникацията, немалка част от която протича в писмена форма. Именно тази форма по своите иновационни характеристики, които не са само лексикални, фонетични и графични, но и граматически, се намира между конвенционалната писмена и устна форма на българския език.

Деформацията на думи и форми Цв. Карастойчева отнася към проявите на игрословие, така характерно за младежкия сленг (Карастойчева 1988: 161–167). Речевите имитации и имитационни препратки в интернет комуникацията имат за основен ресурс средства на устната реч, а като проява те биха могли да бъдат отнесени също към игрословието.

А. Ефтимова прави опит да разграничи маркерите на разговорност от маркерите на устната комуникация: „Възможно е маркерите на устната комуникация да проникнат в писмени текстове, за да допринесат за изграждането на разговорен стил. Възможно е да има маркери на разговорния стил в устни текстове – тогава те са текстове в разговорен стил, но е възможно в устни текстове да няма маркери на разговорния стил – тогава тези текстове са организирани според правилата на други стилове и притежават маркери на устната комуникация, защото са в устна форма“ (Ефтимова 2012). Като специфични маркери на устната комуникация тя посочва основно фонетични (напр. елизиите) и синтактични („деструкция“ на синтаксиса, употреба на прагматични „частици“) особености. Важно е уточнението, че „за да се засили впечатлението за спонтанност на комуникацията в писмения текст

в разговорен стил се налага да се имитира устно общуване, като се използват маркери на устната комуникация“ (Ефтимова 2012), т.е. налице е преливност на езикови средства, присъщи на устното общуване, към разговорни писмени текстове. Въпреки известната размитост на понятията „разговорна реч“ и „разговорен стил“ би трябвало да се отбележи, че устната форма е типична за разговорната реч, тъй че е напълно естествено езиковите средства (маркери) на устната комуникация, към които се отнасят на първо място деформациите на думи и форми, да са белязани с признака ‘разговорност’. Това се потвърждава и от цитираните в изследването на А. Ефтимова резултати от проведения експеримент. Писмената разговорна реч, която се реализира напр. в художествената литература, в медийни писмени текстове и др., по необходимост винаги има имитационен характер. Появата и все по-ширещото се разпространение на „третия език“ (писмена форма на устна разговорна реч) в писмената интернет комуникация конвенционализира писмения образ на типичните езикови черти на устната комуникация и изработва, както беше показано по-горе, свой специфичен набор от графични средства за адекватна имитация на спонтанната устна реч.

И така, имитацията на устна реч със средствата на писмената реч е една от отличителните характеристики на писмената форма на устната разговорна реч. Вече е налице и конвенционализиран набор от специфични писмени елементи, с които се цели все по-голямо приближение до автентичната устна реч. Въпрос на недалечно бъдеще време е „третият език“ да отиде „отвъд имитацията“, а имитациите на устна реч ще продължат да имат място само в писмените форми, издържани в разговорен стил. Вероятно ще се появят и конвенционални писмени текстове, в които ще се имитират специфични езикови и графични средства на „третия език“. Имитационните препратки към характерни особености на устната реч на отделни хора или на групи от хора са стъпка в тази насока.

БИБЛИОГРАФИЯ

Буров 2013: Буров, Ст. За две норми на българската устна книжовна реч (Предварителни бележки). – В: *Проблеми на устната комуникация*. Книга девета. I. IX Международна научна конференция, 28–29 октомври 2011 г. Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 42–74. // **Burov 2013:** Burov, St. Za dve normi na bulgarskata ustna knizhovna rech (Predvaritelni belezhki). – In: *Problemi na ushnata komunikatsia*. Kniga deveta. I. IX Mezhdunarodna nauchna konferentsia, 28–29 oktombvri 2011 g. Veliko Tarnovo: Universitetsko izdatelstvo „Sv. sv. Kiril i Metodiy“, 42–74.

Виденов 2006: Виденов, М. Факултативност на алегроформите в устната реч. – В: *Светът на речника. Светът в речника*. Юбилеен сборник в чест на чл.-кор. д.ф.н. Емилия Пернишка. ИК „Знак’94“, 202–207. // **Videnov 2006:** Videnov, M. Fakultativnost na alegroformite v ushnata rech. – In: *Svetat na rechnika. Svetat v rechnika*. Yubileen sbornik v chest na chl.-kor. d.f.n. Emilia Pernishka. ИК „Znak’94“, 202–207.

Ефтимова 2012: Ефтимова, А. Има ли разговорност в медийния текст? – В: *Медии и обществени комуникации*, бр. 13. // **Eftimova 2012:** Eftimova, A. Ima li razgovornost v mediynia tekst? – In: *Medii i obshtestveni komunikatsii*, br. 13. <http://media-journal.info/?p=item&aid=194> [7.11.2020]

Карастойчева 1988: Карастойчева, Цв. *Българският младежки говор*. София: Наука и изкуство. // **Karastoycheva 1988:** Karastoycheva, Tsv. *Balgarskiyat mladezhki govor*. Sofia: Nauka i izkustvo.

Теодоров-Балан 1930: Теодоров-Балан, Ал. *Българска граматика*. Дял I. За думите. Част I. Звукословие. София: Печатница Художник. // **Teodorov-Balan 1930:** Teodorov-Balan, Al. *Balgarska gramatika*. Dyal I. Za dumite. Chast I. Zvukoslovie. Sofia: Pechatnitsa Hudozhnik.

Теодоров-Балан 1954/2008: Теодоров-Балан, Ал. *Езикова култура*. – В: *Александър Теодоров-Балан. Любов за родна реч*. Съст. Василка Радева. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2008, 682–712. // **Teodorov-Balan 1954/2008:** Teodorov-Balan, Al. *Ezikova kultura*. – In: *Aleksandar Teodorov-Balan. Lyubov za rodna rech*. Sast. Vasilka Radeva. Sofia: Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ohridski“, 2008, 682–712.